

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Pričakovanje in čakanje. — Balkanski načrti. — Severni strahovi. — Italijanski mir. — Bližnji dogodki.

Nestrpno pričakuje Evropa novih dogodkov. Marsikomu ni po volji, da se stvari tako počasi razvijajo. Zopet in zopet prihajajo ista poročila — nič novega, nič odločilnega, edino Črnogorci jo pogumno mahajo naprej. To obotavljanje na Balkanu je postalo sumljivo. Misli se, da sta Srbija in Bolgarija izgubila pogum, ko je Turčija pokazala, da se ne uda. Toda to ni res. Molk na Balkanu si moramo drugače razlagati.

Splošno se je opazilo, kako je Črnogora prva prišla za orožje in brez daljših pomislekov začela vojno. Eni trdijo, da se je to zgodilo po naročilu Rusije, ki hoče skrivaj voditi svojo politiko na Balkanu, drugi so pisali, da je Črnogora delala po volji Anglije, ki ne mara miru na Balkanu, kdo naj ugaane, kaj je res. Ali niso bolj prav imeli oni, ki so pisali da je Črnogora ravnala po dobro preračunjenem načrtu. Ta načrt je bil baje že zdavnaj gotov in obstoji v tem, da bo Črnogora s svojimi napadi zvalila Turke v gore albanске gore in bo na ta način odvrnila pozornost Turčije od drugih priprav. Ako se bodo dali Turki speljati — se lahko zgodi, da bodo med tem napadeni na drugi strani. Največja nevarnost pa je, da jih Srbi napadejo od strani in tako pride lahko v kratkem okoli Skoplja do glavne bitke. Vse to obotavljanje in čakanje na Balkanu je torej le navidezno in ima namen — speljati Turke v past. Balkanske države imajo svoj plan.

Tudi glede delitve Turčije so edine. Razdelitev bi bila taka:

Črnogori pripada obmejni del Sandžaka z Berano, Rošajem in Bjelo poljem, nadalje Metohija s Pečjo, Djakovom, Gusinjem in Plavo, Luma s Prizrenom, Skader in polje do izliva Drine. Srbske so Sjenica, Nova Varoš, Plevlje, Novi Pazar, Mitrovica, napram bolgarski interesni sferi gre meja čez Kumanovo, srbski ostanejo Prilip, Skoplje, meja gre severno od Bitolja čez Poreč, Gostivar, Dibro na Ohridsko jezero, srbska je Struga, Berat, Elbasan tja do morja z glavnim pristaniščem Dračem. Bolgarski pripade Makedonija z Bitoljem in morda obala s Solunom tja do Kavale. — Že danes se sme reči, da bodo balkanske države, če ostanejo zmagovite, napele vse sile, da spremenijo interesne sfere v faktično posest. Konec vojne brez teritorialnih izprememb se ne da misliti.

Najtežje vprašanje pri vsem tem je — kako se bodo odločili severni sosedje: Avstrijci, Rumunci in Rusi. Rumunci samji bi končno ne posegali v vojno, saj je njih kralj zvesto podpiral Bolgare v boj pri Plevni. Toda Rumunija ima tudi svoje severne sosedje: Rusi in Avstrijci. Kakor se vidi, jo je grof Berchtold pridobil za svojo politiko.

Rusija se čimdalje bolj nagiblje na balkansko stran. Ravno zato, ker tudi Avstrija poudarja, da bo sledila dogodkom. Kakor se vidi, ne bo prišlo med obema velesilama, ki bi imeli največ vpliva na Balkanu — do enotnega postopanja in to bo motilo balkanske države v njih boju.

Rusija na Balkanu ne išče teritorialnih pridobitev. Avstrija pa se ne da pregovoriti. Avstrijski diplomati mislijo, da je dežela vse. »Arbeiterzeitung« je lepo napisala o Sandžaku, da nas pravzaprav nič ne briga. Celo primerno je zaobrniti besedo v »Schandsack«, kar pomeni po naše »sramoten aržet«. — In je res. Že pri začetku vojne se vidi, kako bi se razmere lepše in za vse uspešnejše razvile, ko bi ne bilo strahu, ki kuka iz tega »žepa«. Praški »Čas« je prinesel zelo primeren članek srbskega državnika o avstrijski politiki.

»Ne morem razumeti te ozkoscčnosti — pravi — kajti, ako Avstrija res neče ali ne more nam preprečiti — da sami obračunamo s Turkom — čemu nas tako brezmišlno, otročje in neresno draži.« Ako hoče naša sosedna monarhija intervenirati z orožjem, pa ni dostojno za velesilo, da pusti svojem tisku popolno prostost, da bi delali v monarhiji razpoloženje proti nam. . . . Trgovski interesi so skupni — in bilo bi najnaravnejše, da bi monarhija podpirala krščanske narode na Balkanu, da bi se osvobodili, da bi povzdignili v svojih državah kulturo, obrt in industrijo; monarhija bi imela od tega velikanski dobiček.

Ali bi ne imela monarhija večjega dobička od velike in cvetoče Srbije in osvobojenega Balkana, nego od cele vrste podjarmljenih in nezadovoljnih provincij, ali od malih in nezaupljivih sosedov, ki morajo iskati prijateljev in zaveznikov na onih krajih, ki niso naklonjeni monarhiji?

Seveda se take lepe besede ne upoštevajo, ker imamo za izvoz ne le svoje obrtne in industrijske izdelke — ampak tudi ljudi, ki žive od novih dežel. Za to ne bo zmagala dobra stvar, tudi ako jo vsi poudarjamo — in strah na severu bo motil bojovnike na jugu.

TURŠKO-ITALIJANSKI MIR.

Že nekaj dni se govori, da je mir med Italijo in Turčijo gotovostvar. Mir se bo imenoval po kraju Ouchy — po naše »Uši«. — Glavne točke mira so:

1. Italija dobi polno in neomejeno oblast nad Libijo v smislu njenega državnega zakona in v smislu državnega dekreta z dne 5. novembra 1911. Turčija pa prizna oblast Italije le molče, ne pa izrecno. Porta pa ne bo protestirala, da Italija zahteva izrecno priznanje velesil.

2. Turčija odtegne vse čete iz Afrike in se zaveže, da ne bo podpirala nikakega nadaljnjega odpora Arabcev — Italija pa vse Arabce, ki se podvržejo pomilosti.

3. Italija prizna pravice Kalifata nad celo severno Afriko v verskem oziru. Prepoveduje pa vsako vmešavanje verskih zastopnikov v politiko.

4. Italija prevzame turški dolg, ki odpade na Libijo. Ali se plača še več, še ni določeno. Vendar se bo ta svota plačala tako, da se ne bo kazala nasproti Arabcem kot tribut.

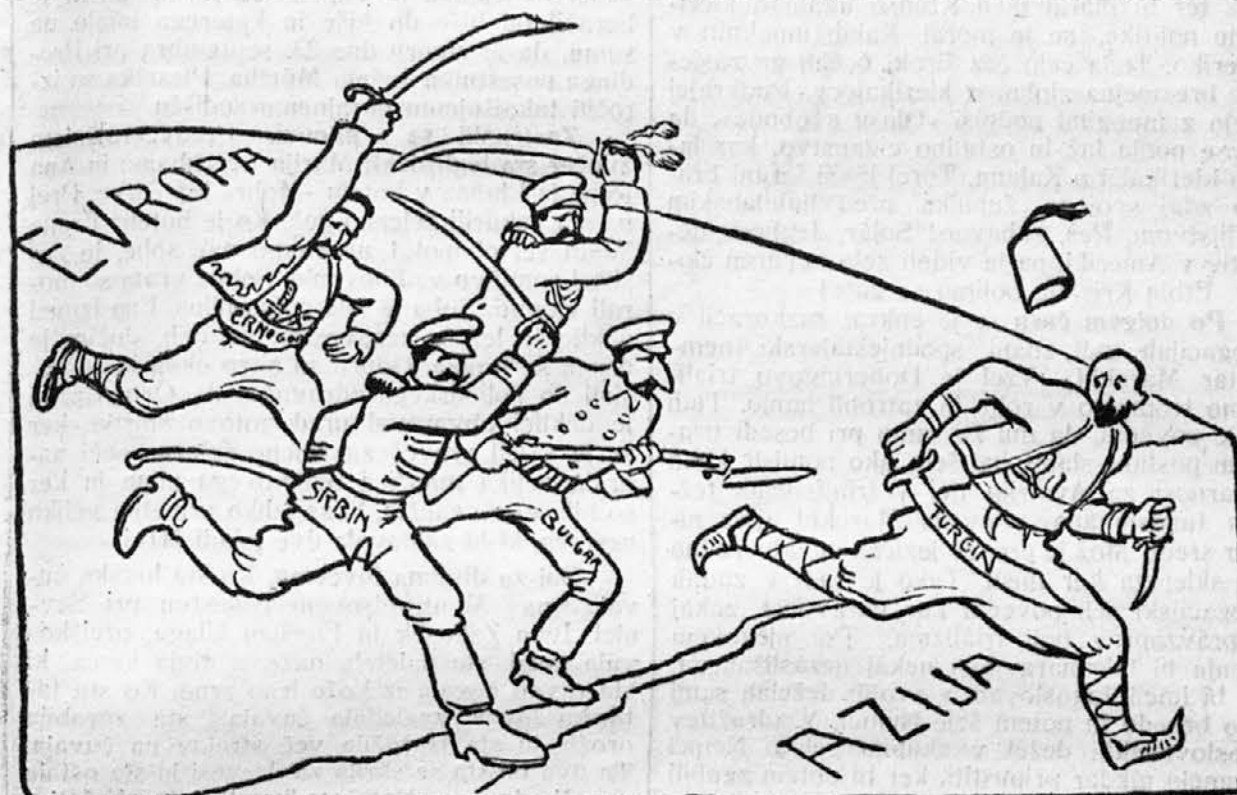
5. Italija da Turčiji vse egejske otoke nazaj, kakor hitro izda Turčija amnestijo za prebivalce in obljubi varovati avtonomne pravice

teh otokov ter izvesti reforme v smilu berlinske pogodbe.

To so torej glavne točke mira. Poročali smo že včeraj, da je prišlo pri pogajanjih do neklih novih nesporazumljenj. Italijanski listi so namreč ostro napadli vlado, zakaj da sklepa mir ob tem ugodnem času, ker bo s tem Italija izgubila vse prijatelje na Balkanu. Nekateri listi so pisali, da delajo italijanski diplomati za Avstrijo, da so podkupljeni itd. Dasi to zadnje ni res, je vendar v Italiji večina proti miru. — K temu je prišlo tudi nekaj novih zahtev od strani Turčije. Italijanski nacionalisti pa so splošni proti vladnim predlogom, češ da ni treba dati nazaj, kar je Italija zasedla. Vpra-

šanje je, ali se bo italijanska vlada umaknila javnemu mnenju, ki je na strani balkanskih držav — proti Turčiji; v tem leži na vsak način rešitev sedanjega položaja, ker je ital-turški mir važen za vojno.

Italijansko-turški mir, kakor ga določajo gorene točke, bi lahko po kraju imenovali pravi »ušiv mir«, ker ne kaže Italijo v junaški luči — ampak se iz njega vidi, da ni v nji junaštva, o katerem je pel d'Anuncio. Kaj imamo torej pričakovati? Prihodnji teden pri-
nese v vsakem oziru odločitev in lahko, da bo že ta teden prinesel velike izpremembe, ki bodo odločilne za ves nadaljni boj na Balkanu.

Pesem od vojske.

(Zložil klub veteranov.)

Je Turek iz Azije prišel
in ves Balkan je podse vzel.
Bolgara, Srba in Hrvata,
še Kranjcem trkal je na vrata.

Prešlo med tem je več sto let,
in Turčin uničil je ves svet,
vse kar je podse spravil,
je ropal, kradel, davil.

Zaslišal se je bojni klic:
od severa je ruski stric
pripeljal bojne brate
tja k Turčinu na svate.

Takrat je Turčin v škripcih bil,
ko Rus ga je nazaj podil,
ga v Carigrad je spodil,
Bolgare osvobodil.

Pa Turek še ni mira dal,
dokler v Evropi je ostal:
je mučil Macedonca,
trpili ni bilo konca.

Je šel tja v Tripolis Italjan
— od tam je Turek bil izgnan —
otoke je zasedel —
in Turku glavo zmedel.

Albanci tudi so prišli
in Turku delali skrb,
svobodo so hoteli —
in vojsko so začeli.

Je Turčin svoje čete zbral
in proti vstašem jih poslal
da zemlje bi ne zgubil —
reforme je obljubil.

Pa Turku nihče ni verjel —
orožje vsak je rajše vzel,
»Dovolj smo ti služili —
zdaj bomo mi — delili.

Bolgar zdaj Grke je pozval,
da z njim bi vkup s vojskoval
in Srbin dobre volje —
je šel v Kosovo polje.

A Črnogorec je junak,
on dal je prvi bojni znak:
on vaju je na boje —
pozna junake svoje.

Čez mejo je na Turško šel
in Turka krišpati začel —
že zmagal je Berane
po težkih bojih znane.

To drugim je užgalo kri
na Turka so junaško šli —
že združene njih trope
pode ga iz Evrope!

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Vse polno gostov je zahajalo v gostilno pri »Vedeževalki«, pit neko anžovinsko vino, ki ga je bil spravil v modo učeni doktor Rable. Najbrže ne obrekujemo slavnega filozofa nič preveč, ako trdimo, da je hvalil to vino zato, ker mu je bil pri »Vedeževalki« odprt vinograd, v katerem je kipele v resnici sočno in omamnosladko grozdje.

V dopolnilo tega površnega dopisa dodajmo, da je krasil zakonsko dvojico Gregoar potomec, ki mu ga je moral dati sam vrag. Temu potomcu je bilo videti samo dvanajst let, dasi jih je štel že petnajst; bolehen je bil in suhljat, zato pa navihnan in nagajiv kakor opica.

Ime mu je bilo Landri.

Tisti večer torej so prišli Sansak, La Šatenjré in D'Esé k »Vedeževalki« in sedli k steklenici anžovinskega vina.

Gostilna je imela skupno sobo, lepo, ozaljšano z medenico, polno svetlo povoščenih miz in rezljanih stolov. Bile pa so na razpolago tudi majhne sobice za tiste pivce, ki so se hoteli napiti na samem — torej sličnega kakor današnji separeji. V takšno sobico so se spravili naši trije nerazdružljivi znanci, kakor hitro je bila končana njih služba v Luvru.

»Vse vprašanje,« je rekel Sansak, nadaljujoč razgovor, ki so ga pletli že po cesti, »je v tem, ali...«

Prekinil se je, iščoč besed.

Tovariša sta ga razumela.
»Da,« je pritrdil Esé. »Saj pravijo, da...«
»Smrt božja!« je vzkliknil La Šatenjré.
»Dokaza ni prav nobenega! Tista stara sraka Diana širi to govorico; toda za vojvodinjo Brežéško bi bilo boljše, da drži jezik za zobmi...«

In zdajci je dodal cinično:
»Nazadnje pa — če bi bilo tudi res — kaj za to?«

»Ah, pardon,« je izjavil Esé, »jaz pa vendar nimam poželjenja po tujih metresah...«
»Ali tudi takrat ne, če se imenuje tujec Franc Valoaski, kralj francoski, in da za doto fontenbloška posestva?«

Trojica se je spogledala nekoliko blelih obrazov.

Sansak je povzel:

»Pravzaprav res ne vem, čemu si belimo glave. Po kaj bi modrovali o podrobnostih, ki so nam neznane? Ali sprejememo, ali ne?«

»Jaz sprejemem!« je rekel La Šatenjré.

»Jaz tudi,« je dejal Esé.

»In jaz tudi,« je zaključil Sansak.

Izbevivši se tako moralne skrbi, ki jim pa v resnici ni preveč težila srca, so se zasmejali prijatelji na vse grlo.

Izpraznili so kozarce in naročili novo steklenico.

Nato je nadaljeval La Šatenjré:

»To se razume, kajne, da združimo svoje moči, da se polastimo razbojnika. Sam bi morda podlegel sleherni izmed nas. Če bomo pa trije, se nam posreči gotovo.«

»Velja!« sta odgovorila tovariša.

»Zdaj preostaja samo še, da izberemo izmed sebe tistega, ki poroči krasotico. Način, ki sem vama ga predlagal.«

»Nama je čudovito povšeči.«

»Kocke!« je zaukazal La Šatenjré z grmečim glasom.

Gospa Gregoarjeva je naglo in postrežljivo prinesla odličnim gostom igro. Ko je zaprla vrata za sabo, je prijel Sansak za rožič.

»Začnem!« je dejal.

Krepko je stresel kocke in jih vrgel na mizo.

»Dvanajst!« je vzkliknil ves razburjen.

»Meni!« je kliknil D'Esé.

Bled od notranje tesnobe, je vrgel kocke.

»Štiri!«

D'Esé je vstal in zalučal rožič z vso silo v steno.

»Zdaj sem na vrsti jaz!« je rekel La Šatenjré, pobral rožič in stresel kocke. »Samo nekaj še: kaj, če vržem tudi jaz enajst?«

»Potem začnem iznova!« je vzkliknil D'Esé, in malce nade se je oglasilo v njegovem srcu.

»To se pravi, La Šatenjré in jaz, nihče drugi!« je pripomnil Sansak brutalno.

La Šatenjré se je odločil in vrgel.

Hripavo je kriknil:

»Dvanajst!«

Sansak je grozovito zaklel.

La Šatenjré pa je proglasil zmagovalno:

»Jaz sem torej tisti, ki poroči Žileto, vojvodinjo Fontenbloško, kadar ujamemo rokovnjača!«

In mogočna radost je zasijala na njegovem obrazu.

Ostala dva sta pokimala z glavo; komaj sta premagovala svojo besnost.

Nato so vsi trije opasali meče in odšli iz gostilne pri »Vedeževalki«.

Tako je postala Žileta Šantlis zaročenka Franca De Vivon, gospoda De La Šatenjré.

XIX.

Ciganka.

V noči, ki je videla neverjetni naskok rokovnjačev na Luvr, je nudil Dvor Čudežev zares čudno lice.

V sredini prostranega štirikotnika, ki so ga tvorile vrste gobavih hiš, se je dvigala visoka sulica z nasajeno četrto mrvovino; zastava rokovnjačev!

Gorele so smolnate baklje; zapalili so bili ognje; na surovih mizah so stali sodci vina, in krožile so čaše, da je lahko pil, kdorkoli je hotel. Množica se je gnetla okrog ognjev; ženske so obvezavale številne ranjence; trije mrtveci so bili razstavljeni na mizah, okrog katerih so pele starke žalne pesmi in slavile kreposti pokojnikov; hvalile so njih pogum, njih gorečnost v boju, in poveličevale njihovo silo; z eno besedo, vršila se je vsa proslava, ki pristojna vojaku, padlemu na polju časti. Drugače pa je bil širni prostor razmeroma miren. Po svojem drznem pohodu so čutili rokovnjači temno, polunezavedno skrb pred novo bitko; niso se tolažili, da ostane stvar kar tako; vse kraljestvo siromakov je bilo pripravljeno na obrambo in čakalo sovražnika. Može so bili odložili svojega orožja, ženske pa so hitele graditi barikade pred vsemi ulicami, ki so se iztekale v to zavetje. Straže, v celih oddelkih in posamezne, so bile razstavljene daleč okrog osrednje trdnjave, in predstraže in ogledniki so se raztezali daleč tja do samega Luvra — nevidni, zaviti v plašč noči.

Manfreda so bili prenesli v eno izmed hiš najnotranjega dvora; stanovanje v ulici Froamantel se je zdelo Lantnéju prenevarno.

(Dalje.)

DNEVNI PREGLED.

Skandali, katere uganjajo dunajski krščanski socijalci s češko šolo v III. okraju na Dunaju, so sramota za celo državo. Na tako barbarski način niti Prusi v svoji državi ne preprečujejo slovanskim otrokom pouka v njih materinem jeziku. Zelo značilno je, da vlada to barbarsko postopanje dunajskih mestnih očetov tako gleda mirno, vkljub temu, da dobro ve, da je to protipostavno in protikulturno. Mesto da bi vlada, ki v vseh mestih, kjer je le par Nemcev, vzdržuje zanje celo vrsto nemških ljudskih in srednjih šol, poskrbela malo tudi za češko ljudsko šolstvo na Dunaju, pusti čisto brez vseh skrbi, da Nemci uničujejo in razdirajo to, kar si sezidajo Čehi sami s svojim denarjem. Kaj takega je mogoče res edino le v blaženi Avstriji, kjer so baje vsi narodi v vseh ozirih enakopravni.

Župnik Sojar v Chicagu, ki pozivlja E. Kristana na nektravno javno borbo, je divje naskočil tudi že župnika Kalana, ki je pred škofom Jegličem pobegnil v Ameriko. Jeglič je Kalana ogradil nadškofu Quigleyu v Chicagu in tudi Sojar izkluza zdaj Kalana s vsemi sredstvi v Ameriki onemogočiti. Klerikalna maščevalnost sega torej preko morja, do neba in do pekla. »Glas svobode« pa je prinesel dopis iz Podkraj na Notranjskem, da je bil župnik Kalan vedno poštenjak ter najvzornější duhovnik. Ker ni hotel biti v Podkraju političen hujškač ter ni maral med Kranjci uganjati klerikalne politike, se je moral Kalan umakniti v Ameriko. Toda celo čez široki ocean ga zasleduje brezmejna zlobnost klerikalcev. Podkrajci pišejo z mnogimi podpisi »Glasu svobode«, da je vse podla laž in ostudno cigantstvo, kar lažejo klerikalci o Kalanu. Torej bivši farani branijo zdaj svojega župnika pred ljubljanskim škofijstvom. Res, zabavno! Sojar, Jegličev detektiv v Ameriki, pa je videti zelo nevaren človek. Ebin Kristan, bojimo se zate!

Po dolgem času se je enkrat razkorčal v delegacijah tudi znani spodnještajski nemški Markhl. Vzel je Dobernigovo triališčno trompeto v roke in zatrobil nanjo. Tudi on je povedal, da mu že samo pri besedi trializem postane slabo, kaj šele, ako pomisli, kaka nevarnost za Avstrijo tiči v triališčnih težnjah Jugoslovancev. Seveda Markhl nima nikdar sreče. Mož je preveč jezičen in zato vedno vse sklepeta kar misli. Tako je tudi v zadnji delegaciji seji povedal kar naravnost, zakaj se pravzaprav boji trializma. Po njegovem mnenju bi bilo naravnost nekaj nezasiščenega, ako bi imeli Jugoslovani v svojih deželah sami prvo besedo in potem šele Nemci. V združitve jugoslovanskih dežel v skupno celoto Nemci ne smejo nikdar pripustiti, ker bi potem zgubili vsa moč in veljavo na jugu in bi enkrat za vselej nehale njih sanjarije o Balkanu. No pa prestrašeni Markhl naj bo le potolažen. Za sedaj niti ne mislimo, da bi vlada privolila v združitve jugoslovanskih dežel, posebno dokler stoji na čelu vlade ljudje, ki se zanimajo za vse druge stvari, samo za prave državne interese ne, ampak prišel bo čas, ko združitve jugoslovanskih avstrijskih narodov ne bo mogel nihče preprečiti. Kdor bo pa delal proti, bo gnil državo v propast.

Iz Idrije nam poročajo: Profesor dr. Nikolaj Omerša je z naše realke premeščen na obrtno šolo v Ljubljano. Dr. Omerša je bil v vseh krogih priljubljen in bomo v družabnem življenju njegov odhod obžalovali. Priljubljen in spoštovan pa je bil tudi med dijaki, ki bodo jako pogrešali izvrstnega učitelja slovenščine. Dr. Omerša je marljivo in vztrajno deloval tudi kot tajnik idrijske podružnice S. P. D. Na novem službenem mestu mu želimo vsega dobrega. Nam ostane vedno v prijetnem spominu.

Med krščanskimi ženami. Jožefa in Neža Lužar sta si bližnji sorodnici na Dol. Kamenjeh, občine Mirna peč. Jožefa je kakor se jo vzame bolj revca, Neža pa huda kot sam vrh. Nekoč je Jožefa pukala korenje na njivi. K nji se pridruži tudi Neža, ki ni imela tam nič opraviti, pa si je kljub temu dala sama opraviti. Najprej sta se sporekli, pri čemer je Jožefa Neži očitala, da je za Batetovo kašto repo kradla. Neža kakor rečeno, huda kot sam vrh, je Jožefa zgrabila za lase, jo podrla na tla in na tleh ležečo obdelovala s pestmi ter z roko davila za vrat. Vseled te krščanske ljubezni ste se obe krščanski ženi morali zagovarjati pred kazenskim sodnikom. In ta je njuno krščansko ljubezen potrdil tako. Jožefa Lužar se bo pokorila 3 dni; ravno tako tudi Neža Lužar, koji je prisojen priboljšek, da mora Jožefi 10 K plačati za bolečine. Jožefa je s svojo pokoro zadovoljna z božjo voljo, Neža pa ne in bi rada pri okrožnem sodišču — še več dobila.

Kaj se pravi: koga čakati. To sta zdaj zvedela zakonska Janez in Jožefa Murn iz Podturna pri Toplicah. Stari Janez Murn se je domov grede iz Toplic proti staremu Novinatu pritoževal, da hodi njegov (Novinativ) sin njegovega (Murnovega) čakati. V tem smislu se je izrazil tudi Murnova napram Novinatovi ženi. Ko je na ta način obdolženi Novina mlajši zvedel, kaj se o njem govori, je to brž očitil sodišču. Murnova se izgovarjala, da pri tem nista nič hudega mislila. Sodnik pa se je prepričal, da besede: tvoj sin hodi mojega čakati, ne morejo drugega pomeniti, kakor kaj slabega, to je, da sta mu očitala, da hodi Novina zato Murnovega čakati, da ga nabije. Da v bodoče kaj takega ne bosta več govorila, če nimata povoda, ju je obsodil; moža na 20 K, ženo pa kot njegovo boljše polovico, le na polovico tega zneska. In s tem se je vsem Novinativim ustreglo.

Iz Radovljice se nam poroča, da neki gospod še vedno hruli ljudi na cesti. Mislimo, da je to zanj slabo znamenje in mu svetujemo, naj se pomiri. Tako bo za vse najbolj prav.

Vsak ve, da je dobra kakovost v prvi vrsti tisto, kar nam kako blago priporoča. Zaveden Slovenec pa poleg tega zahteva tudi, da bodi blago, ki ga kupuje, domačega izvora. Obema zahtevama od kavnih pridelavcev v naj-

popolnejši meri odgovarja Kolinska kavna primes, kajti ona je najizvrstnejše in obenem pristno domače blago. Vsaki gospodinjki je že znano, da je najboljša tista kava, kateri je pridelana Kolinska kavna primes. Da pa je Kolinska tovarna strogo domače podjetje, za to ne govori samo to dejstvo, da je podjetje združene našega trgovstva, temveč tudi to, da vsako leto daruje za naše narodne in kulturne namene velike svote. V prav izdatni meri je deležna njenih prispevkov naša prekoristna »D. sv. Cirila in Metoda«. Slovenske gospodinjice, kupujte torej samo izvrstno in pristno domačo Kolinsko kavno primes!

O morilcu Koblitzu, ki je umoril svojo lastno mater, poročajo iz Prage: Predvčerajšnjem juturaj je prišlo sem poročilo, da je Koblitz videl neki znanec v Kubleni pri Kraljičnem gradu na Češkem. Predstavljal se je kot agent z namišljenim imenom Kraus. Po tem se sodi, da je Koblitz po kratkem bivanju v Pragi odšel na vzhodno Češko. — Predvčerajšnjem juturaj so bili obveščeni policijski organi, da se nahaja v praškem predmestju na Žižkovu neki moški, ki bi bil lahko po popisu Ludovik Koblitz. Izkazalo pa se je, da oni človek ni bil Koblitz ampak neki tatinski najemnik stanovanj. — Kot posebno znamenje se navaja, da manjka Koblitzu na desni roki na sredincu zadnji člen.

Umora sumljiv človek. Iz Wolfsberga se poroča: Tu so prijeli brezposelnega delavca Janeza Plesnika iz Topolšice pri Celju, ki je beračil od hiše do hiše in katerega imajo na sumu, da je umoril dne 23. septembra pri Predingu posestnika Jožefa Mörtha. Plesnika so izročili tukajšnjemu okrajnemu sodišču.

Zastupili se s plinom. Predvčerajšnjem zvečer sta legli dekli Marija Lerchbaum in Ana Repa iz Ljubna v hotelu »Mohr« k počitku. Prej pa sta zakurili železno peč. Ko je hotelir Franc Wölfl šel ob pol 1 uri mimo one sobe, je zaslišal sumljivo vzdihovanje. Sobna vrata so morali vlomiti. Soba je bila polna plina. Ena izmed deklic je ležala nezavestna na tleh, dočim je druga še hropla. Odprli so hitro okna in so poslali po policijskega zdravnika dr. Ortnerja, ki je deklici obvaroval pred gotovo smrtjo, ker se je vsled preveč zakurjene železne peči nabrala velika množica ogljikovega plina in ker so bila vrata zaprta, bi se lahko pripetila velika nesreča, ki bi zahtevala dve mladi žrtvi.

Boj za divjima lovčema. Ko sta lovca čuvaja na Montpreisovem posestvu pri Sevnici, Ivan Zakosek in Florijan Ulaga, preiskovala gozd, sta našla na dva divja lovca, ki sta ravno devala iz kože lepo srno. Ko sta tatinska lovca zagledala čuvaja, sta zgrabila orožje in sta izprožila več strelav na čuvaja. Ta dva pa sta se skrila za drevesi in sta ostala nepoškodavana. Nato sta hotela tata zbežati s svojim plenom; ker pa se za klice čuvajev nista zmenila, sta ta dva za njima streljala. Divja lovca sta srno spustila na tla in sta zopet izprožila nekaj strelav na svoja zasledovalca. Strela pa so zopet zgrešili svoj cilj. Pa tudi čuvaja sta zopet napela petelina in sta pognala par strelav za bežečima. Eden strel je sicer zadal prvega tatu, toda ranil ga je tako malo, da je divji lovec s svojim tovarišem vseeno ušel.

Ljubljana.

— Jutri v pondeljek prinese »Dan« velik zemljevid, na katerem bo vsak naš čitatelj lahko natančno zasledoval nadaljni razvoj dogodkov na Balkanu. Zemljevid bo obsegal nad polovico »Dnevoev« strani in so na njem zaznamenovani vsi važnejši kraji, v katerih se bije boj. Ne pozabite si torej jutri pravočasno kupiti »Dan«, da si ga shranite za bodoče.

— Ze četrti moškanski občinski odbornik obsojen. Včeraj je stal pred sodiščem občinski odbornik Grum iz Most. Grum je velik mož in je tudi hude narave. Pa tudi v jeziku se kaže precej junaškega. Zato se je včeraj moral zagovarjati za svoje junaško postopanje. Ko so bile v Mostah občinske volitve — žalostnega spomina — je Grum seveda delal za klerikalce in je mislil, da morajo biti vsi njegovega prepričanja; zato je rekel g. Hitju, ker je napredno volil: »baraba, cel mesec si pri meni žrl, zdaj si šel pa liberalne svinje volit.« — Take klerikalne olike pa državnih zakonov ne dovoljujejo, zato je prišel Grum pred sodišče. Mož se je delal zelo mogočnega in se je skušal izmuzati s tem, da je začel sodnika razlagati, odkod pride baraba. Ker bo Grumova hebrejska učenost, ki se je je naučil menda pri klerikalcih — tudi druge zanimala, podajamo tu njegovo razlago. Grum je trdil, da je hotel Hitju reči samo, da je »svojega očeta sin« »Bar« se pravi namreč po hebrejsko sin, »aba« pa oče — skupno »baraba« pa se pravi: očetov sin. Grum je mislil, da ni nič razžaljivega, če se komu to v obraz pove. Gospod sodnik pa je bil tega mnenja, da vsak sam ve, da je svojega očeta sin — Ker pa je hebrejska beseda dobila v Ljubljani popolnoma drug pomen — je obsodil Gruma, ki je tudi svojega očeta sin na tri dni, oz. na globo 30 K. S tem bo Grumu minulo veselje, da bi se še naprej ukvarjal s tem, od kod se izpeljujejo ljubljanske psovke in da bo bolj previden, kadar bo zopet govoril o naprednjakih. Tako je bil obsojen že četrti občinski svetnik v Mostah. Ako pomislimo, da je tudi Oražem še v preiskavi zaradi volitev in če slišimo mnogo novih pritožb — si pač lahko mislimo, kako je sedaj v Mostah. Počasi se bo menda tudi tukaj izčistilo — občini in njegovim prebivalcem na korist.

— Prijatelj učiteljstva. V sredo popoldne je umrl v Ljubljani g. Stefan Lapajne, c. kr. okr. glavar v p. Kot politični uradnik je služboval pri vseh okrajnih glavarstvih na Kranjskem in je tako imel priliko, da je vedno in povsod prihajal v dotiko z učiteljstvom. Ob vsaki priliki se je kazal prijatelja učiteljstva, ki je razumeval njegove težnje ter jih po svojih najboljših močeh podpiral. Odločno in odkrito je obsojal gonjo klerikalcev proti učiteljstvu, ker je vedel iz lastne bogate izkušnje, da naše učiteljstvo

zvesto in natančno vrši svojo nalogo. Večkrat se je izjavil, da učiteljstvo v primeri s svojo plačo še preveč marljivo deluje. Bil je nasprotni birokratizma in klerikalizma, ki sta glavna sovražnika naprednega učiteljstva in ljudske izobrazbe. Slomškarjev brez značajnežev ni mogel trpeti, ker je poznal njihove sebične namene. Med naprednim učiteljstvom pa je imel mnogo osebnih in intimnih prijateljev. Ob raznih prilikah, na zborovanjih in konferencah, je javno govoril kot uradna oseba o važnosti in pomenu učiteljstva ter se je čutil srečnega v krogu ljudskih vzgojiteljev. Bil je v vsem podoben rajnemu okrajnemu glavarju Machkotu. Bodi značajnemu možu, ki tudi kot okrajni glavar ni zatajil svoje narodnosti in naprednosti, ohranjen blag spomin! Malo imamo takih — mož!

— Matica Slovenska v Ljubljani da za svojo publikacijo »Gorski venec«, ki je izšla pred leti, kako drugo leposlovno ali znanstveno knjigo. Kdor ima torej omenjeno knjigo, naj jo pošlje blagohotno Matici in izraziti željo glede zamene.

— Dobili smo pritožbo o »Mladiki«. Ne prestano se čujejo pritožbe starišev kateri pošiljajo svoje otroke v to šolo. Posebna nezadovoljnost vlada zoper gđ. razrednico II. razreda. Ta učiteljica postopa z otroci skrajno netaktno, seganja jih iz šole, češ, kar drugam dajte otroke. Ni čuda da jih hočejo stariši vzeti iz šol ter jih poslati bodisi k nunam ali pa kam drugam. Samo vpitje dajte otroke v slovenske šole se bi glasilo prepozno, če se ne bodo storili tozadevni odločni koraki. Mi to pričakujemo, drugače bomo prišli s podrobnostmi na dan. — (Op. ur. Prinašamo to pritožbo z željo, da bi je drugi več ne bilo treba.)

— Ker ne sme v Ljubljano. Delavec France Keržman iz Viča je bil radi nasilnosti za vedno izgnan iz Ljubljane. Mož je neprestano pretepal svoje starše in jim na razne načine grozil. Pred kratkim je prišel zopet domov, ukradel očetu pelerino in pobegnil. Keržmanca, za katerim je že Kranjsko sodišče izdalo tiralico, so izročili pristojnemu sodišču.

— Vojna uprava kupi: v Gradcu 3050 centov rži, v Mariboru 3135 centov rži, v Celovcu 3050 centov rži, v Beljaku 2950 centov rži. Ponudbe naj se pošljejo intendantci 3. kora v Gradcu. Natančni pogoji so tudi v drugih vojaških oskrbovališčih na razpolago.

— V mestni klavnici se je zaklalo 63 volov, 5 bikov, 10 krav, 226 prašičev, 134 telet, 35 kostrunov, 6 kozličev. Vpeljalo se je 209 kg mesa.

DRUŠTVA.

Odbor društva za zgradbo Sokolskega doma v Šiški ima v torek t. j. dne 15. t. m. važno sejo. Odborniki in odbornice naj se udeležijo seje polnoštevilno.

Danes zvečer ob 8. uri priredi šišenski Sokol odhodnico k vojakom odhajajočim bratom pri br. Burji (Ančniku) v posebni sobi. Bratje in prijatelji Sokolstva se vrnite vabijo.

V soboto dne 19. t. m. ob 7. zvečer ima odbor političnega društva »Vodnik« v Spodnji Šiški »pri Raci« v salonu vašno sejo. Odborniki naj se radi važnosti udeležijo polnoštevilno.

Telovadno društvo »Sokol« v Idriji priredi v nedeljo ob 8. zvečer v Čitalnici odhodnico svojim bratom članom, ki odhajajo v vojake. — Odbor pričakuje polnoštevilne udeležbe.

Trst.

Občni zbor političnega društva »Edinost« v Trstu se bo vršil danes ob 10. dopoldne v »Narodnem domu«. Včerajšnja »Edinost« je na ta občni zbor vabila tudi »razne kritikastre«. Pa je neumen ta list! Ali »Edinost« res misli, da so »razni kritikastri« tako bedasti, da bi šli lizat pete tistim, ki vedno napadajo, drugega pa ne znajo nič. Mi znamo, da misli »Edinost« takrat, kadar govori o kritikastih. »Dnevoev«c. Odgovarja ta list prav nič — tetka namreč — temveč napravi na pameten način. Kadar »Dan« graja kako napako pri vodstvu političnega društva »Edinost«, takrat se snidejo na posvetovalne uredniki »Edinosti« in odborniki političnega društva »Edinost«. Predseduje Wilfan, zapisnik vodi Jedlowsky, uredništvo »Edinosti« pa zastopa Maks Cotič. Wilfan: »Otvorjam sejo. Dnevni red: »Dan«. Ali naj se odgovarja na tiste famozne, izmišljene, hinavske, zlobne, zlagane novice v »Dnevu«? Cotič: »Jaz sem mnenja, da se ne odgovarja v listu, temveč naj se skliče takoj javen shod. Na tem shodu naj se pove tistim »kritikastrom«, kar jim gre. Mi prinesemo nato cel govor v »Edinosti« in to bo najboljši odgovor.« Jedlowsky: »Još Hrvatska ni propala.« Wilfan: »Kdo je za predlog glavnega zastopnika našega glasila?« (Vsi vzdignejo roke, tudi deželni poslanec Šancin.) Sprejeto. Cotič: »Tako je prav.« Wilfan: »Sliši Cotič, kak dnevni red pa naj se navede?« Cotič: »Delovanje naših poslancev v tržaškem mestnem svetu oziroma deželni zboru in v parlamentu.« Wilfan: »Dobro. Napravite veliko reklamo!« Cotič: »To pa ja, reklama mora biti in to že z ozirom na važnost in velepomembnost dnevnega reda.« Wilfan: »Zaključujem današnje zborovanje.« — Tako odgovarjati je najpametneje. Bržkone se bo tudi danes vršil — mesto občnega zbora — napad na kritikastre. S mo re radovedni, kaj se bo na današnjem občnem zboru razpravljalo. Sicer pa znamo že vnaprej, da je pripravljeno daljše poročilo za »kritikastre«. Ti ljudje pa imajo še pogum trdit, da so za slovo in edinost. Kdor ima slovo vedno na jeziku, ta je najslabši. Gospodje, če napravite kako napako, boste že dovolili, da se vas na njo tudi opozori. Po nedolžnem opozorilu ne nobenega napadli. Če smo vas opozorili na razne napake, smo s tem storili svojo dolžnost. Vemo prav dobro, da bi vam bilo ljubše, če bi se vas samo hvalilo. Če pa ne marate, da se vas opozori na razne napake, potem se pa ne silite v osprej, marveč pustite v osprej tiste, ki so veseli, zadovoljni, ako se jih na napake opozarja. Nismo napadali nikdar surovo, temveč

smo vas opozorili v dostojni obliki. Ne ruvajete, ne jezite se preveč, to narodu škoduje, marveč — poboljšajte se. Mar mislite, da vaši napadi na shodih koristijo. Ne! Ravno nasprotno. Ljudstvo se nad hujškarijami zgraža, ono hoče videti delo. Ne z napadi, ne z ravnanjem in slaniem, marveč z intenzivnim, energičnim in skupnim delom, bomo prišli naprej. Opozorjajmo mirno eden drugega na napake, ne pa udrihati eden proti drugemu kakor pobesnele živali!

Balkanska vojna.

Zmagoviti Črnogorci.

POVELJNISTVO ČRNOGORSKE VOJSKE.

Cetinje, 11. oktobra. Črna Gora je zbrala na meji 40.000 vojakov, ki tvorijo tri divizije. Prvi diviziji zapoveduje general Savo Vukotić, drugi general Bosković, tretji ki je najmočnejša pa general Martinović, ki je zajedno vojni minister, minister za zunanje zadeve in predsednik državnega sveta. Martinović je sedaj prepustil svoja mesta notranjemu ministru. Princ Mirko je odhodni poveljnik nad prvo in drugo divizijo princ Danilo, inšpektor artiljerije pa je vrhovni poveljnik nad celokupno armado. (General Bosković, ki je bil te dni v boju s Turki precej nesrečen, je izvršil samomor vprico kralja Nikite, ki ga je pokaral.

NA DVEH POTIH PROTI SKADRU.

Cetinje, 11. oktobra. Črnogorci namravajo od dveh strani napasti Skader, kjer je koncentrirana glavna turška armada proti napredujočim Črnogorcem. V Skadru je 17.000 Turkov in 7000 mohamedanskih Albancev. Miriditi so neutralni. Močnejši oddelek črnogorske armade koraka v smeri Podgorice proti jugu, drugi pa pod poveljstvom generala Martinovića operira sedaj na najjužnejšem delu Črne Gore ob reki Bojani. Pri Skadru se razvije glavna bitka. Če dobe Črnogorci mesto v roke, imajo pa lahko proti Kosovemu polju.

Cetinje, 11. oktobra. General Martinović operira sedaj s svojo armado vzhodno od Bara. Osvojil si je že nekoliko manjših turških trdnjav na meji in koraka sedaj ob reki Bojani proti severu, kjer leži Skader. Trdnjavica Taraboš, katero so Turki močno utrdili, je že v rokah generala Martinovića.

Cetinje, 11. oktobra. Drugi del južne črnogorske armade pod poveljstvom prestolonaslednika Danila je sedaj po krvavih bojih pri Šipčniku, zavzel tudi mesto Tuzi in v tem je pot proti Skadru odprta. Prestolonaslednik Danilo je na zelo široki fronti naskočil utrdbi okoli Dečića. Najprej je stopila v akcijo artiljerija, da pripravi pehoti prostor za naskok. Čez pol ure so turški topovi že umolkli in naskok črnogorske pehote je nad vse vspel. Turška pehota je bila deloma vjeta, deloma pa prisiljena, da se je umaknila nazaj. Pri Šipčniku je turška armada zopet poskusila srečo, a brez uspeha. Črnogorci so po hudem boju zavzeli tudi Šipčnik in Tuzi in s tem je pot do Skadra odprta, kjer je turški general Esad zbral glavno turško armado.

Cetinje, 11. oktobra. Turki so bili silno iznenađeni, ko so zapazili, da namravajo Črnogorci tudi od juga napasti Skader. Na to niso bili čisto nič pripravljeni, in zato so postavili vse svoje vojaštvo proti armadi, ki koraka od severa proti Skadru.

SKADAR IZGUBLJEN.

Cetinje, 11. oktobra. Mesto Skadar se smatra lahko za izgubljeno, ker se nahaja sedaj med dvema ognjema. Od severa prihaja princ Danilo s svojo armado in Malorusi, od juga pa general Martinović. Gotovo je, da pride pred Skadrom do strašnega klanja. Če pade Skader, je armada Esad paše izgubljena.

VZHODNA VOJSKA POD VUKOTIĆEM.

Cetinje, 11. oktobra. Vzhodna črnogorska armada pod generalom Savo Vukotićem je stopila na turško ozemlje ob dolini reke Lim in zavzela Berane, dan pozneje pa Bjelo polje, tako da sedaj deminira nad celo dolino reke Lim. Ta črnogorska armada ima pred vsem očitni dokaz, naj gleda, da se hitro združi s srb. armado, ki bo prišla od druge strani. Srbi se koncentrirajo pod Goljo planino in pri Javoru. Zjedinjeni črnogorski in srbski armadi, bo sta imeli potem prosto pot do Skoplja. Pesem od vojske.

BOLGARSKA PRED VOJNO.

Dunaj, 11. oktobra. Bolgarski ministrski predsednik Gešov je najbolje označil sedanjí položaj na Balkanu s sledečimi besedami, ko je bil povprašan za to: »Odgovoriti hočem enako kot je knez Savalon odgovoril svoj čob lordu Derbyju: »Po velikih stroških za mobilizacijo in mnogih drugih žrtvah se Rusija ne more umakniti drugače, kakor če dobi popolno jamstvo za svobodo balkanskih Slovanov. Ravno v istem položaju se nahaja danes tudi Bolgarska. Mi ne moremo več nazaj.«

BOLGARSKI PROSTOVOLJCI.

Ruščuk, 11. oktobra. Iz Gjurgjeva je prišlo semkaj 1000 prostovoljcev, iz Rusije dose-daj 800.

BELGRAD O POLOŽAJU.

Belgrad, 11. oktobra. Tu splošno prevladuje prepričanje, da izbruhne splošna balkanska vojna v ponedeljek. Diplomatični krogi so prepričani, da vojna ne bo trajala dolgo. Takoj ko bodo združene balkanske države pri Skoplju ali v kakem drugem kraju Macedonije izvolevale večjo zmago, bodo velesile napale vse moči, da preprečijo nadaljno prelivanje krvi.

KRALJ PETER V NIŠU.

Belgrad, 11. oktobra. Kralj Peter je odpotoval v Niš, da pregleda tamkajšnje čete.

Cementne cevi
v vseh merah,
barvaste plošče
itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp. Ljubljana

Pisarna, delavnica in skladišče na Tržaški cesti. — Telefon šte. 296.

Stopnjice, bal-
koni, spome-
niki, stavbni
okrasni itd.

VOJNA V PONEDELJEK.

Belgrad, 11. oktobra. Vojna se prične v ponedeljek. V Belgradu bo proglašena vojna s strelom iz topa.

BALKAN BALKANCEM.

Belgrad, 11. oktobra. Iz Petrograda se poroča: Neki aktivni diplomat se je izrazil, da je balkanska zveza največje delo zadnjih desetletij. Vse tri velike sile in črnogorski vspehi na bojišču vzbujajo po vsej Evropi velikansko zadovoljnost. — Belgrajska »Samouprava« piše, da morajo Balkanci sami urediti balkanske razmere, zanašajoč se na humanost vevlasti. Ako se bodo pa v nadi na neutralnost vevlasti zmotili, bodo kljub temu storili svojo dolžnost, naj se zgodi, kar se hoče, magari če izbruhne evropska vojna. Vendar so balkanske države prepričane, da bodo vevlasti znale ceniti položaj na Balkanu in da bodo Balkan tudi v resnici prepustile Balkancem.

VOJNA BO GROZNA.

Carigrad, 11. oktobra. Vojnaški krogi pravi, da bo vojna grozna. Kurdi in drugi divji narodi že pozivljajo na pokolje. Turki so koncentrirali skupaj 300.000 ljudi na raznih mejah.

Nainovejša telefonska in brzojavna poročila.

PORAZ ZA PORAZOM.

Podgorica, 12. oktobra. Turki doživljajo v boju z našimi junaki poraz za porazom. Kljub nenavadni hrabrosti in naravnost obupnem boju niso kos strašnim napadom od strani črnogorske armade in se morajo neprestano umikati nazaj proti Skadru, kjer bo padla odločitev. Najhujše boje ima prestati divizija prestolonaslednika Danila, ki koraka od severa proti Skadru, dočim padajo generalu Martinoviču, ki prodira ob reki Bojanci proti Skadru utrdbi za utrdbo brez posebnih hujših bojev v roke.

Cetinje, 12. oktobra. Divizija prestolonaslednika Danila je dosedaj zavzela na potu proti Skadru že vse večje trdnjave. Po padcu Turzija, kjer je padlo okoli 500 Turkov, se je vnela silno krvava bitka pri Rogam. Turška posadka je parkirala pod zaščito trdnjavskih topov udrla iz mesta oziroma se skušala umakniti nazaj, toda Črnogorci so jo vedno zapodili nazaj. Po peturnem krvavem boju so poskusili zadnji izpad, toda zastoj. Črnogorske kroglice so podrle na tla med drugim tudi poveljnika turške posadke, ki je obležal na mestu mrtve. Njegovo truplo so pokrili trupla drugih turških vojakov, ki so kar kupoma padali na tla. Od petih popoldne je ostala turška posadka, ki se ni mogla več braniti, razobesila belo zastavo. Črnogorci so vjeli okoli 200 turških vojakov, katere so takoj ekspedirali v Podgorico. Kralj Nikita je ves dan iz daljave opazoval boj. Črnogorci so zgubili v bitki pri Ragomu okoli 100 moških, dočim so turške izgube štirikrat večje.

Cetinje, 12. oktobra. Danes je padla po hudem boju tudi utrdba Vranja. Črnogorci se imajo na svojih sijajnih uspehih zelo mnogo tudi zahvaliti Malisorom, ki jim z velikim navedenjem pomagajo v boju.

London, 12. oktobra. Armada prestolonaslednika Danila šteje 20.000 moških. Vesti o sijajnih zmagah Črnogorcev se potrjujejo. Cesta, ki vodi v Skader je v rokah Črnogorcev. Skader je v veliki nevarnosti in ni izključeno, da se pojavita obe črnogorski armadi že v treh dneh pred mestom. General Martinovič se bo prvi pojavil pred mestom. Semkaj so došla poročila, da znaša turška posadka v Skadru 40.000 regularnih vojakov in 5000 mohamedanskih Malisorov.

Podgorica, 12. oktobra. Tukajšnje bolnice so polne črnogorskih in turških ranjencev, ki so bili vjeti.

ALBANCI ZAVZELI BERANE.

Carigrad, 12. oktobra. »Ikdan« poroča, da so po strašnem boju Albanci izrgali Črnogorcem zavzete Berane. Vest se ne potrjuje.

Cetinje, 12. oktobra. Vest, da bi Berane zopet padle nazaj v turške, oziroma albanske roke, je izmišljena. General Savo Vukotić je pred odhodom proti jugu pustil za vsak slučaj v trdnjavi precej močno posadko.

SRBSKO-TURŠKI OBMEJNI SPOPADI.

Belgrad, 12. oktobra. Srbski macedonski vstaši so že pričeli svoje delo. Pri Banji so iz zasede napadli oddelke turških vojakov in ga pogladi v beg, nakar so zopet zginili za srbsko mejo. Iz Sandžaka prihajajo neprestano poročila o bojih med srbskimi vstaši in Turki; boji so podobni pravemu klanju.

GRŠKI POVELJNIK NA VOJNEM POZORIŠČU.

Atene, 12. oktobra. Prestolonaslednik Konstantin je danes v spremstvu princa Jurija odpotoval iz Aten v Tesalijo na vojno pozorišče, da prevzame vrhovno poveljstvo in odredi zadnje odredbe. Vkljub temu, da je prestolonaslednik odpotoval že na vse zgodaj, se je zbrala pred kolodvorom velikanska množica ljudstva, ki mu je priredila viharne ovacije in tudi klicala: »Živela Bolgarska! Živela Srbija! Živeli črnogorski junaki!«

BOLGARSKA PRED VOJNO.

Sofija, 12. oktobra. Jutri bo bolgarska vlada odposlala vevlastim odgovor na njih zadnjo noto. V noti bo povdarjeno, da je mogoče le v tem slučaju si ohraniti mir, ako Tur-

čija brezpogojno ugotovi vsem zahtevam Srbije in Bolgarske, ali z drugimi besedami. Prepozno je, vojna stoji pred durmi. Vevlasti so tudi že popolnoma pripravljene na to in ne mislijo od sedaj naprej povzeti nobenega koraka več. Delovale bodo edino le na to, da ne izbruhne evropska vojna. Splošna vojna izbruhne najbrže v ponedeljek.

ITALIJA IN TURČIJA.

London, 12. oktobra. Pri italijansko-turških mirovnih pogajanjih se je bati najhujšega. Danes pade odločitev. Za slučaj, če ne pride do sporazuma, bodo italijanski zastopniki odšli. Italija bi v tem slučaju imela popolnoma proste roke in ni izključeno, da bo na eni strani potem podpirala Črnogoro, z brodovjem pa Grško.

VOJNI KREDITI SPREJETI.

Dunaj, 12. oktobra. Na današnji seji vojnega odseka so bili sprejeti vsi vojni odseki. Proti sta glasovala le Klofač in Spinčić.

Morilec lastne matere prijet. Iz Reke nam poročajo: V petek so aretirali tu znanega Ludovika Koblitza, ki je na nečloveški način umoril svojo mater in jo oropal. Koblitz je ravno hotel stopiti na parnik, ki bi ga naj odpeljal v Benetke. Tu so ga aretirali. Pri njem so našli še 8000 K.

Odgovorni urednik Rađivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Ugodna prilika. Lepa, malo rabljena plinova peč, vredna 160 K se dobi sedaj pod ceno 70 K. Poizve se pri trgovcu Matej Orešku, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. 706—2

Hišnik, kateri bi bil lahko tudi za kočijaža išče primernega mesta. Ponudbe sprejema »Prva anončna pisarna«. 699—3

Vila v Marmontovi ulici št. 18 se ceno proda. 712—3

KORESPONDENCA.

Mladi gospodični želita vsled pomanjkanja družbe korespondirati z izobraženima gospodom pod »Ofelija« in »Julija« poštno ležeče Kamnik. 715—1

Naifinejši **ŠPIRIT**
iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležanjarja 250
M. ROSNER Co.
v Ljubljani, poleg pivovarne »UNION«.

Ivan Ravnihar

urar in trgovec z zlatino in srebrnino
Ljubljana, Sv. Petra cesta 44
Za vsako pri meni kupljeno kakor tudi popravljen uro jamčim 1 leto
Lastna delavnica za popravila in vsakršna v mojo stroko spadajoča nova dela.

Posebna specialiteta likerja

»Zdravnik želodca«
se dobi v vseh boljših lokalih ter tam, kjer so razvidni dotični plakati, ali pa direktno pri

Lovro Sebeniku v Šiški
pri Ljubljani.

Stanovanje

iz 2 sob in pritlikami se odda z novembrom na Dolenjski cesti v vili gospoda Popoviča.

Poizve se pri gosp. Jebačinu, trgovcu na Dolenjski cesti.

Sezona 1912!

140 cm dolgi, ženski damski double pale-toti se dobijo za K 12—, kateri so preje stali K 24—.

Zimski topli raglani v vseh modnih barvah za gospode a K 20.—.

Noben denar ne zamudi lepe prilike za cen nakup!

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg 5.

Vojna na Balkanu.

Kdor ne utegne ali noče v dnevnih listih zasledovati dan za dnem najraznovrstnejših poročil, ki si mnogokrat celo nasprotujejo, naj čita

ki priobčuje in bo priobčeval vsak teden točen pregled najvažnejših dogodkov in zanimive slike.

»Illustrirani Tednik« stane za en mesec le 70 vinarjev, za četrt leta 2 kroni. Naročite si ga!

Štampilje
vseh vrst za urade, dru-
štva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčukovih štampilj.
Ljubljana, Stari trg št. 26.
Ceniki franko.

Ceno posteljno perje!
Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivoga, dobrega, pu-
ljenega 2 K; boljšega 2-40
K; prima polbelega 2-80K,
belega 4 K; belega puha-
stege 5-10 K; velenega
snežnobelega, puljenega,
6-40 K, 8 K; puha sivoga
6 K, 7 K, belega, finega
10 K; najfinejši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg
naprej franko.
Zgotovljene postelje
ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga,
120 cm široka, z dvoma zglavnicama, 80 cm dolga,
60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stano-
vitnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh
24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K
zglavnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Perna, 200 cm dolga,
140 cm šir. 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica,
90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K, 5-20 K, 5-70 K, spodnja
pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga,
116 cm šir. 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po po-
vzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko
zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni
cenovniki gratis in franko.
S. Benisch, Dešenice šte. 758, Češko.

Tvrda Bilina & Kasch nasi. Priporoča svojo veliko zalogo glaze in raznovrstnih drugih rokavic, modno blago, parfumerijo, galanterijo, ročna dela, izdelovanje vseh vrst prevlečenih gumbov, kakor tudi vse kirurške potrebščine kilne pasove, ravnodržalec itd. po najnižjih cenah. Snaženje vseh vrst rokavic. Moderna predtiskarija. Postrežba točna in solidna. Vnanja naročila se točno izvršujejo. 137

M. Schubert
Ljubljana, Zidovska ul. 5

≡ Jesenske novosti ≡
Vsakovrstna obuvala avstrijskih in ame-
rikanskih tovarn priporoča trgovina
Zlatorog na Mestnem trgu 13.

Otvoritev
dobro znane Traunove gostilne na Glincah.
Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da bom sedaj sam vodil ome-
njeno gostilno ter skrbel za dobra jedila in pijačo. Posebno vabim cenjeno ob-
činstvo k jutrajšnji otvoritvi t. j. v nedeljo, dne 13. oktobra t. l., pri kateri bode
svirala domača godba. Dalje se bodo dobile vsako nedeljo sveže domače
riževe in mesene klobase.
Se vljudno priporočam ter beležim z velespoštovanjem
Jakob Traun.

Čevljarskega učenca

sprejme čevljarski mojster
FRAN ZDEŠAR, Sodna ulica šte. 2.

Specialna trgovina
finih ročnih del
TONI JAGER
v Ljubljani, Zidovska ulica 5.
Predtiskarija. — Tamburiranje. — Mon-
tiranje. — Plisiranje.

O. Bračko
Ljubljana, na Dunajski cesti št. 12
priporoča prave fine francoske parfume,
bogato zalogo rokavic
in vse v to stroko spadajoče pred-
mete v najfinjši kakovosti. Vnanja
naročila točno in solidno.

Mazilo za lase
napravi gospa Ana Krizaj v
Spod. Šiški 222 pri Ljubljani.
V treh tednih zrastejo najlepši lasje.
Steklenica po 2 K in po 3 K. Pošilja
se tudi po pošti. Izborno sredstvo za
rast las.
Zadostuje samo ena steklenica.

KLOBUKI
moderno nakiteni, oblike,
kakor vse potrebščine za
: modistke prodaja ceno :
Minka Horvat
Ljubljana, Stari trg št. 21.
: Popravila točno in najceneje. :

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Brez konkurence!
Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba. Najnižje cene.

JULIJA ŠTOR

Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih goisserskih gorskih čevljev.

Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

Konfekcijska trgovina
MAČEK & KOMP., LJUBLJANA

založniki c. kr. priv. južne železnice

Franca Jožefa cesta št. 3

priporoča veliko izbiro jesenskih novosti za gospode in dečke.

Naročila po meri se izvrše točno in solidno,

Strogo realna postrežba.

Na nižje cene.

Avstro-Amerikanska zaloga čevljev.

Zaradi prevelike zaloge blaga, razprodajam 15% cene, vse kar je v moji trgovini.

Za obilen obisk se priporoča

Viktorija Strniša, Ljubljana,
Pod Trančo — Jurčičev trg št. 3.

Ana Gorec

Ljubljana

Trgovina samo Marije Terezije cesta 14
s kolesi in (Pri Novem svetu).
posameznimi Najboljše pnevmatike
deli. Izposojevanje koles.

V nobenem glavnih mest avstrijske monarhije

ne dobite tako velike detailirane trgovine, ki bi imela v zalogi toliko

damske konfekcije

kot moja. — Imam ogromno zalogo najmodernejših in najelegantnejših manteljev, paletotov, ragnalov, gledaliških plaščev kakor tudi kostumov do najfinejšega izdelka. — Bluze, krila, spodnja krila, pletene jopice kakor tudi

obleke za otroke in dečke

fino izdelane, po čudovito nizkih cenah. — Nobenemu ni pri meni težka izbira jopic, paletotov in kostumov za deklice.

Na deželo pošiljam brez povzetta na izbiro. — Postrežba točna.

„Angleško skladišče oblek“

O Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

J.C. Mayer, Ljubljana

Velika izbira jesenskih in zimskih novosti!

Volneno blago za gospode in dame

≡ Svilnato blago ≡

≡ Žameti in pliši ≡

≡ Barhenti ≡

Damsko perilo storjeno in po meri

Opreme za neveste

Bluze in spalni plašči

Damske nogavice

Tuzemske in pristne perzijske preproge, kozličine, zastorji, stori v bogati izbiri!